СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 91. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 21-го квітня 1939. No. 91. Jersey City, N. J., Friday, April 21, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ПРО ІДЕОЛЬОҐІЧНУ ЧИСТОТУ СВОЄЇ ПАРТІЇ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт у своїм посланні до молодечих демократичних клюбів сказав, що в наступних президентських виборах Демократична Партія мусить знов перемогти, коли буде відважно видвигати ясні ліберальні кличі. Демократична Партія програвала все тоді, коли ті свої кличі замазувала, говорив президент. Супроти цього, говорив він, всі ті демократи, які незадоволені з тих ідей і ідеалів, які нині репрезентує Демократична Партія, повинні уступитись з неї і вступити до такої, якої кличі й ідеї є їм до вподоби. На тім скористає Партія, бо очиститься з непотрібних елементів, а також скористають ті, що відступили, бо вони не потребуватимуть кривити душею.

СМИТ КАЖЕ, ЩО ТЕПЕРІШНІ КАНДИДАТИ СЛАБІ.

НЮ ЙОРК. — Бувший нюйорський губернатор Альфред Смит сказав ґазетярам, що теперішні президентські кандидати, і то так демократичні, як републиканські, слабі і не оправдають тих надій, які в сучасну пору покладає на них суспільність. Він сказав, що в сучасну пору потрібно не лиш розумного чоловіка, але також вцілости несебелюбного, який робив би свою роботу не звертаючи уваги на чергові вибори. Та такий чоловік, додав Смит, був би дуже непопулярний.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНІ ЗАХОДИ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — В обох палатах конґресу обговорюють тепер справу нюйорської юнії „Воркерс Елайенс", яка знаходиться в заряді комуністів. Конґресмени рішили покликати на переслухання головного директора „Доблю Пі Ей", Герінґтона, і запитати його, що він задумує робити в обличчі признання провідників цеї юнії, що вони є комуністи. В конґресі є такої думки, щоб відобрати всім тим робітникам, що належать до „Воркерс Елайенс", державну підмогу.

ЗАКОН ПРОТИ ПЕРЕВЕРТНИХ СТРУЙ.

ОЛБАНІ: — Стейтова леґіслятура ухвалила закон, на основі якого всі особи, які проголошують суспільні кличі, змагаючі до повалення теперішнього американського устрою, мають втратити державні посади, а також не вільно їх приймати на нові посади. Заразом обговорюється там другий законопроєкт, на основі якого ухваленої гострі міри звернені в першій мірі проти комунізму.

СПРАВА ВУГЛЕВОГО ПРОМИСЛУ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — До Рузвелта вислано ще одну пересторогу, що справа вуглевого промислу, в якім внаслідок непорозуміння з власниками припинило працю 320,000 вуглекопів, небезпечно загостриться. Нема виглядів на порозуміння, а в той час запаси вугля в ріжних ділянках промислу, цілковито вичерпуються. Текстильний промисл, наприклад, заявив, що має ще запасів на два три дні. Джан Луїс, голова вуглекопної юнії, заявив, що коли власники копалень не погодяться на услівя робітників, то він зарядить загальний страйк вуглекопів по цілій Америці.

БЕНЕШ ОБОРОНЯЄ СОВЕТИ.

ШІКАҐО. — Бувший чехословацький президент Едвард Бенеш виголосив промову, в якій сказав, що Совети не зрадили Чехословаччини. Вони готові були оборонити її навіть, коли б Франція й Анґлія були не пішли на оборону. Бенеш згадував також про Карпатську Україну, але всюди говорив: „Карпатська Русь", „карпаторусини".

ЗЛОВИЛИ ФАЛЬШИВНИКІВ ГРОШЕЙ.

НЮ ЙОРК. — Поліція зловила 14 фальшивників грошей, які пустили в обіг $200,000 1, 5, і 10 долярових банкнотів. Схоплено також 300 осіб, які ці банкноти пускали далі в обіг.

РОЙ ГОВАРД ПРО ЕВРОПЕЙСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — Відомий американський видавець Рой Говард повернув тепер з Европи, де перебував шість тижнів, та переговорював з високо поставленими людьми. Говард прийшов до переконання, що вісь Рим-Берлін не є дуже сильна, бо німці погорджують італійцями, а італійці ненавидять німців. Казав також, що тепер Гітлер знайшовся в недогідним положенні й що перевагу мають Анґлія та Франція. Він говорив також, що в Америці уважають Гітлера за пів божевільного, а в Европі за найбільш безпощадного політика від часів Наполеона.

„ПРОСПЕРІТІ".

ОҐДЕНСБУРҐ (Ню Йорк). — Комісар добродійних справ, Лоренс МекКарті, заявив, що місто задумує вкоротці завести „кухні з зупою", щоб кормити тих робітників з родинами, яких усунено тепер з „Доблю Пі Ей". Місто також задумує будувати шатра, в яких можнаб було примістити ті родини, які викинено з домів.

ПРИГОДА ПРИ ПРАЦІ

В Албертсон Сквері, на Лонг Айленді, впав один італійський робітник в збірник піску. Як товариші поспішили йому на поміч (між ними й його син), він ще дихав. Одначе незадовго на нього звалилося ще більше піску й, як його знову добули, він уже був неживий і всякі заходи оживити його осталися без висліду.

ГОСПОДАРСЬКІ ШКОЛИ У ФІНЛЯНДІЇ.

У Фінляндії є 45 інститутів господарського вишколу, з чого 14 є державних. В інститутах відбувається річно 51 курсів. З господарським вишколом звязана практика в господарствах (фармах), без якої не допускають кандидатів на курси вчительок і дорадниць. Службу дорадниць провадять жіночі організації, що групують до 180,000 жінок, на всіх около 3,5000,000 населення. Число учениць літом 1937. року виносило 2,266. Організації приймають на свій кошт дорадниць і інструкторок домашньої економії. В 1937. році було 40 дорадниць і 631 інструкторок. Дорадниці працюють цілий рік, інструкторки 8—9 місяців (гостра зима перериває працю). Кожна організація уладжує курси, виставки, конкурси, збори господинь і т. п. Фінляндія має також інститути науки господарства, що не підлягають адміністрації рільництва. Це педагогічна школа господарства в Гельсінках, школа ім. Ілії Льоннрот (вишкіл господинь дому), школа для домашніх помічниць (слуг) і школа домашньої праці та інші.

ЗА НЕЛЕҐАЛЬНИЙ ПЕРЕХІД КОРДОНУ.

У Стрию перед Окр. Судом станув Мих. Носар з Вижлова, обвинувачений за нелеґальний перехід кордону. Суд засудив обвинуваченого на 5 місяців вязниці.

ЩЕ ОДНА ШОВІНІСТКА.

Здавалось би, що підчас останніх подій щезли з обиду шовіністи! Ні — вони існують дальше. Ось одна наша відома пані звернулася за ділом до „Львівських Броварів", але свої справи (замовлення) не могла поладнати, бо урядуюча у „Львівських Броварах" не хотіла навіть слухати замовлення, мовляв — „Я по українську не розумем. Проше до мне мувіць тилько по польску!"

СТЕЖНІ ЛИСТИ ЗА УКРАЇНЦЕМ.

Під цим наголовком пише „І. К. Ц.", ч. 83: „Судово-слідчі власті розписали стежні листи за Осипом Новицьким, гімназійним абсольвентом зі Сталиславова, який утік у невідомому напрямі й стоїть під замітом злочинної протидержавної діяльности у рядах О. У. Н. Новицький втік найправдоподібніше на терен давної Закарпатської Руси".

НАЩЕПЛЮВАННЯ ШКІРИ НЕ НОВЕ.

У часі минулої війни військові лікарі видосконалили нащеплювання нової шкіри на місцях, звідки уривки гарматніх набоїв вирвали кусень тіла зо шкірою. Звичайно вирізують лікарі латочку шкіри з ноги або руки та скоро нащеплюють її на рані чи шрамі на обличчі.

Та нащеплювання шкіри не нове. Гіндуські лікарі-знахарі нащеплювали людям нову шкіру на шрамах тому 2,500 літ.

НЕ ЖУРІТЬСЯ, ЯК ЄСЬТЕ!

Є люди, що без журби не обідуються ніколи. Журбу вони вважають навіть і за чесноту, за добру прикмету. Коли їм скажи, що хтось не журиться, то вони вважають його за безсовісного гультая...

А справді, журба, то не тільки не чеснота, а хвороба розуму. От шлунок ваш час від часу захворовує на нестравність. На подібну нестравність захворює і ваша голова, коли в журбу попадете. Та коли журба тільки собі в голові сиділа, то ще булоб пів біди. Біда в тім, що журба розстроює ціле наше тіло. Від журби тіло ослабає і легко може й заразитися. Та передусім виcтеріґайтеся журби, коли сідаєте їсти та зараз по їжі. Коли ви журитеся, то шлунок та кишки відмовляються правильно травити поживу, а це, як відомо, витворює і шлункові недомагання.

СПРОНЕВІРИВ ГРОШІ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ.

Ошава. — Судя Еббс засудив Р. І. Кейбса на вісім місяців тюрми за спроневірення більшої готівки, зібраної дорогою оголошень від місцевих бизнесменів, які то гроші мали піти в користь української православної парохії св. Івана. Архидіякон, о. Г. Зазуляк, посвідчив на суді, що Кейбс був законтрактований видати брошуру з вісомостями про парохію. На те він був зобовязаний зібрати оголошення від місцевих бизнесменів, а парохія мала дістати 75 долярів готівкою і 500 примірників тої брошури від Кейбса. Але минуло 10 місяців і Кейбс не видав брошури і не звернув грошей, зібраних від 117 бизнесменів, котрі йому повиплачували готівкою згори, здебільша по 5 долярів від оголошення. Спільник Кейбса О'Гара зник з міста. Наслідком того кількох бизнесменів, між якими був й українці, подали справу до суду.

КАВЧАННЯ КОМУНІЗМУ „ЛЕҐАЛЬНЕ".

З інвестиґацій уряду у справі навчання підпільних теорій і атеїзму в 40 комуністичних школах в Торонті генеральний прокуратор, Конант, ствердив, що слідує:—

„Навчання комунізму, фашизму чи гіндуїзму є в Канаді леґальне, хоч ми можемо рішучо з тим не погоджуватися. При обовязуючих законах уряд має право братись до людей тільки тоді, коли вони поширюють науку, зміст якої є державна зрада чи богохульна мова або атеїзм. Нелеґальним є пропогодувати переворот у державі при помочі насильства; і якщо хто має докази, що комуністи таке вчать, тоді уряд ті докази використає. Комуністичні діточі школи є незавнсні для більшости мешканців цего краю, але уряд не дістав у руки таких доказів, щоб ті школи закрити".

КОНКУРС НА КІНОСЦЕНАРІЇ.

Комітет у справах кінематографії при РНК СССР оголосив всесоюзний конкурс на найкращий сценарій. Вплинуло до 5,000 кіносценаріїв. З них нагороджено 80, в тому 2 українською мовою: „Пісня жайворонка" (побутова тема) авторів: Богданова й Коваленка з Києва (нагорода 5,000 карбованців) і „Ясне озеро" автора Волошина з Києва (нагорода 1,000 карбованців).

КОРИСНИЙ ПРОЄКТ.

До данського парляменту зголошено проєкт, на підставі якого всі дівчата в віці 14 до 20 життя мусять переходити спеціяльний вишкіл домашнього господарства. Курси домашнього господарства будуть складатися зі 150 ріжних викладів і триватимуть повних 3 роки. Наука на них безплатна.

РЕВІЗІЇ В КОЗІВЦІ.

Поліція перевела ревізію у Андрія Стеця, господаря в Козівці. Забрали: „Кобзаря", „Алказар", видавництва Дешевої Книжки, „Причини нашої програної від 1917—1920 р.", „Безіменні герої".

РАДІЮТЬ З МОСКОВЩИНИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

ПАРИЖ. — Московська загранична преса подає деякі відомости про те, що тепер діється в Карпатській Україні. Отже мадярський уряд відродив „Карпатську Русь" і „карпаторусский" нарід, себто те москвофільство, що зраджувало свій нарід, а тепер витотовило меморіял, в якім представляє нарід Закарпаття „найвірнішими підданими мадярського королівства". Мадярський уряд відозвався до народу „на русском язике". Старі москвофільські діячі зістали обдарені ріжними посадами, а комісарем краю назначений д-р Юлій Марина, близький приятель Андрія Бродія. Москалі радіють з кацапами особливо з цього боку, що мадярська влада з великою охотою сама виставляє всюди московські прапори, та що мадярські офіцири самі собі причеплюють відзнаки, що прикрашені давніми царськими кольорами.

ПОЛЬЩА ВІДГРОЖУЄТЬСЯ!

ВАРШАВА. — Горе тому, хто відважиться посягнути по польську землю, хочби тільки по найменший клаптик. Таке заповів польський міністер комунікації Ульрих. А провідник людовців Вітос, що був засуджений польською владою на тюрму, втік з Польщі, а тепер до неї вернув, заповідає, що твердинею супроти ворога стане тепер кожний поріг польської хати.

ОБЄДНАННЯ „МОРАЛЬНИХ СИЛ".

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеграфічна подає, що всі польські політичні партії занехали полеміку. Нема полеміки і між польською пресою. Духові працівники і професіональні спілки на Шлезьку видали відозву, взиваючи до згоди і залишення усяких спорів, бо тепер треба Польщі „народної згоди" і згуртування усіх „моральних сил".

ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ У ЛЬВОВІ.

ПАРИЖ. — Аґенція Гавас подає зі Львова, що там відбулася масова демонстрація безробітних. Поліція розгоняла протестуючих, при чому було кілька осіб побитих.

ПРО „ПОЛЬСЬКИЙ ЗАГОВІР".

ДАНЦІҐ. — Націстична поліція подала, що викрили заговір польських соціялістів у Данціґу, який мав на цілі при допомозі Польщі перевести переворот в управі міста. Знову Польща твердить, що цей „заговір" націсти видумали на те, щоб лекше можна було їм передати місто Данціґ як „презент" в дні уродин Гітлера.

АНҐЛІЯ „ДОРАДЖУЄ" ПОЛЬЩІ ГОДИТИСЬ.

МОСКВА. — Советське радіо подає, що брітійський уряд „порадив" Польщі дійти з Німеччиною до згоди в справі Данціґу. А така „порада" означає те саме, що означала порада Анґлії давній Чехословаччині годитися з Німеччиною щодо Судетів. Так це розуміють Совети.

ТАКИ ЗАБЕРЕ ДАНЦІҐ.

МОСКВА. — Тут є переконання, що Німеччина забере Данціґ і Поморе, скорше чи пізніше, але забере. І Польща буде таким чином відтята від моря, а згідно буде на ласці Німеччини. Тоді вона звернеться до Литви і возьме її під свою „опіку", щоб мати справжній доступ до моря. На те Німеччина погодиться.

АНҐЛІЯ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН. — В дуже короткому часі поверне брітійський амбасадор до Берліна в доказ того, що Анґлія хоче жити з Німеччиною в згоді й не думає її „окружати".

МАЮТЬ ЦІЛЬ ПЕРЕД СОБОЮ.

БЕРЛІН. — Д-р Ґебельс заповів, що німецький нарід готов до всякої посвяти для Німеччини, бо знає, що має провідника, який поставив йому ціль, яка вічно житиме. Це клич: „Один нарід, одна держава, один провідник".

ЧИЄ ДІЛО?

ГАВР (Франція). — Згорів відомий французький пасажирський корабель „Париж". Огонь вибухнув у складі муки, який був з усіх боків замкнений. Втрата величезна. А хто завинив, не знати. Ліва преса пише, що це „саботаж тоталітарних держав".

ЧЕСЬКИЙ ЛЕҐІОН.

ПАРИЖ. — Орґанізують чеський леґіон, що був би на випадок війни по стороні Франції. Діло ведуть дуже осторожно, щоб не наразити Франції на неприємности з боку Німеччини. Тому про це не вільно говорити ні писати.

МАДЯРИ ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

РИМ. — Мадярський міністер справ заграничних заявив, що мирове предложення Рузвелта є таким самим „неприємним спомином", яким є 14 пунктів Вилсона.

SVOBODA ("LIBERTY")
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади нале ть посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

БРЕХНЕЮ СВІТ ОБІДЕШ

Трапилася недавно нюйорському популярному щоденникові „Мирор" незвичайно повчаюча пригода. Хоча відноситься вона до польської пропаганди в Америці, але має безперечно научку й для нас українців.

Пише в цій ґазеті правильні свої „колюмни" Бовк Картер, що звісний теж як політичний коментатор на радіових годинах. Як ґазета сама заявляє на верху його статтей, він часто висказує погляди, що не є поглядами редакції. Значить, редакція не бере за ці погляди відповідальности, лишаючи її за самим автором. Всеж таки „Мирор" дає Картерові плятформу для висказування своїх думок.

Оноді цей автор у своїй статті про Польщу сказав, що в Польщі є три міліони українців. Проти цього негайно виступила польська пропаґанда: на адресу Бовка Картера посипалися листи від поляків зо закидами неправди. Писали, що трох міліонів українців під Польщею нема й таке інше.

Звісно польські кореспонденти писали те, що їм постійно пише польська преса в Америці й Европі. Якби таке написав автор у Польщі, то й польський уряд вмішався би в справу й попер би такі протести. В Америці такої помочі польський уряд дати не може: одно, що він може зробити, це пустити в рух свої впливи, щоби ґазету засипати відповідною пропаґандою. Це було й зроблено. Одначе, тут польські засоби відразу показалися непідходячими. Американський автор, замісць приняти твердження цих протестантів за чисту правду, пішов самий досліджувати, як властиво справа мається, а потім подав публично до відома, що саме цим розслідом він відкрив, що саме на його думку є дійсною правдою.

Його заява була справді сензаційна, бо Бовк Картер публично заявив, що по розсліді справи він бачить, що він помилився: українців у Польщі не три міліони, але богато більше. Коло сім міліонів! І це він не вагався подати публично до відома, не оглядаючися на те, чи будуть на нього гніватися ті, котрі хотіли цю правду закрити. Словом, польська пропаґанда скомпромітувалася. Відомий автор розкрив перед світом своїх читачів її брехливість.

Такий вислід мала польська пропаґанда в Америці через те, що вона пустилася на брехню, себто закривати факти й їх перекручувати. Здається, не треба додавати, що таке саме може ждати й українську пропаґанду, як вона пустилася би на брехню. Сказати це треба з підчеркненням, бо через ріжницю в ріжних наставленнях між американцями й українцями українців часто тягне представляти себе за таких, якими американці хотіли би бачити самих себе, представляти українців відповідно до американських ідеалів. На цього роду примазування себе до американців не так легко людину зловити, як на числі українців під польською окупацією, але все таки робити це постійно й робити враження правди неможливо. Скорше чи пізніше неправда мусить вийти наверха, а тоді потерпить та справа, яку такою тактикою нібито попирається.

Чиста українська справа потребує чистої української пропаґанди. Сама правда нам вистарчає для оборони української справи. Брехнею послуговуватися потребують лише люди, які не мають за собою правди, себто яких справа не є чистою. Лишім брехню оборонцям Польщі, Москви, Румунії й Мадярщини.

ВЕЛИКОДНІЙ ПРИВІТ О. АВГУСТИНА ВОЛОШИНА

(Передрук з журналу „Вістник Українського Товариства Просвіта у Загребі", що виходить у Югославії, в столиці Хорватії, в місті Загребі, де опинився о. д-р Вгустин Волошин з членами уряду Карпатської України).

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Дорогі браття й сестри!

Божому Провидінню подобалося знову досвідчити нас. Ми знову втратили свободу, що нею втішалася вітка українського народу в Карпатах. Ми її втратили, — але тільки під напором численнішого й сильнішого ворога. В окупантське ярмо не пішли ми добровільно. Ми уляґли в нерівній боротьбі, а українські Герої сучасности дали нам новий приклад, як маємо стреміти до нашого національного Ідеалу.

Бо свобода родиться й закріплюється лиш у крові й терпінні.

Голгофта українського народу ще не скінчена. Як Божественний наш Учитель Христос, щоб висвободити нас з неволі гріха, терпів і під глумом своїх ворогів був прибитий до хреста, а опісля Воскресенням своїм посоромив їх і закріпив правдивість своєї божественної науки, — так прийде й час, твердо вірмо, національного воскресення Української Нації.

До тої світлої хвилини приготовляймося, плекаючи в собі громадянської чесноти дисципліни, організованости, єдности. Творім національний моноліт, щоб у рішаючий мент одним серцем і одною душею посягнули ми по наше право, а осягнувши його, були всилі й боронити його.

З приємністю стверджую факт, що Українці в Югославії духом із цілою Українською Нацією. Вашою жертвенністю Ви вможливили нам перші хвилини нашого побуту між Вами. За це хай Вам буде від Бога заплата, — а від мене щира подяка.

Вітаючи Вас, дорогі Просвітяни, з Христовим Воскресенням, чиж можу Вам чогось кращого побажати, як тільки — щоби ми всі чимскорше дійшли до того, за чим тужить уся Українська Нація? Високо тримаймо національний прапор, — а

ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

Загреб, дня 30. березня 1939.

Д-р Августин Волошин.

ВЕЛИКА РУШІЙНА СИЛА

(Організація українських умових працівників).

Незавершений самостійницький розгін українського народу до осягнення рямців природних для кожної культурної нації, не зломив старої коріням, а молодої силами вітки, що виросла на галицькій землі, ані не припинив її природного руху. По важкій невдачі — перемінився цей рух силою фізичного права про непропащу матерію — в рух інший формою. Свідками й активними учасниками тієї переміненої форми є саме — ми.

Безперервний розвиток українських культурних і господарських потреб та конечність заспокоїти їх, викликає зріст числа установ і підприємств, що в наших умовинах засвідчують про **заховані животні сили в українському роді.** Ті сили послідовно визволюються, дають почин до дальшої розбудови щораз нових галузей культурної, господарської та соціяльної ділянки і спонукують змагати до якнайповнішого самовистачання нації.

Посилення того руху спричинює чисельний приріст **умових працівників,** що ті установи ведуть. В часі до світової війни, було в Галичині коло 20 центральних українських установ з філіями по краю. Праця в тих установах не була така основна, жвава й послідовна, як тепер. Установи були в той час немов тільки причинком до нормального розвитку народу, а не самою **основою** того розвитку, а то й існування народу, як це є тепер. І не могло бути інакше. Працею кермували, а навіть у великій мірі хотіли її виконувати й дійсно деколи намагалися виконувати — самі так звані „громадські" чинники з обовязку, — як тоді говорилося — патріотичного. Ті чинники були це або адвокати, або священики, або деколи державні урядники. Так зване „приватне" урядництво вважалося хіба тільки за поміч найнижчого ступня, хоч воно виконувало нераз і яку відповідальну роботу. Для оцінки праці тодішніх працівників українських установ — вдиралася система „особистих" заслуг, що спиралися не так на видатності, як на лизунстві зверхникам, підглядуванні товаришів праці та інших деморалізуючих звичках. Українці не знали світа й не відали, як такі справи нормували інші народи.

Такі обставини заставили українських працівників з характером — призадуматися, чи не можнаб тієї системи змінити. Чи не можнаб на її місце завести якихсь правил, що нормувалиб відносини праці, що скріплювали би одиниці здібні й характерні, що далиб тим працівникам якусь тверду підставу існування. Такі застанови дали в 1914 році привід до створення окремої, першої української професійної організації під іменем „Союз Українських Приватних Урядників Галичини" (у скороченні „СУПРУГА"). Ця організація існує й сьогодні зі зміненою назвою в одному слові, як **„Союз Українських Приватних Службовиків"** (з пропущенням слова „Галичини"). Але в скороченні остало на кінці „ГА", щоб задержати непомітно стару назву краю.

Так отже перша українська професійна організація обходить цього року своє 25-ліття. Ця то організація поставила собі завданням: 1) охорону матеріяльного існування службовиків, 2) оборону службовицького становища, 3) признання і збереження тих духовий цінностей, що працююча інтеліґенція вносить у життя. Очевидно, що тих своїх завдань не могла навіть приблизно виконати ця організація в довоєнному часі, бо вже було запізно. Одні з керманичів опинилися у війську, другі в таборах інтернованих, інші на еміґрації, а декого (як от першого голову, Осипа Кузьмича, урядника „Дністра"), вивезли москалі до Росії, де він на передодні повороту до рідного краю в 1918 р., помер. Тай були почáтки удностайнення професійного руху українських приватних працівників, так почався період поширення та зміцнення професійної свідомости; консолідація професійної думки серед українських працівників.

Сьогодня виросла ця організація на могутню інституцію, з якою рахується ввесь український загал. В ній обєднані в більшості українські умові працівники не тільки українських, але навіть чужих інституцій та фірм. Якщоб не було „Супруга", вони скріплювалиб **чужі** організації, може навіть проти українських браттів по праці. Зрештою значіння тієї організації в її наскрізь річевому, соціяльному і громадсько-національному наставленні. Попри оборону своїх службових і фахових інтересів, попри матеріяльну поміч своїм членам у найріжніших випадках, вона створила своїм духом і силами кілька кооперативних установ, де сотки працівників знайшли заняття. „Супруга" створив кооперативну **фабрику цикорії** (домішки до кави) під назвою „Луна"). Фабричний будинок тієї установи належить до найбільших і найвеличавіших у Львові. Вона створила в нас **новий рільничий продукт,** а саме корінь цикорії, що дає плянтаторам, якими є без винятку українські селяни, далеко вищі доходи, як управа пшениці. Для помочі своїм членам створила у Львові **„Український Банк",** в якому Супруга льокує свої фонди, що служать для позичок членам і для фінансування підприємств.

Ще кілька років тому взад — не було в Галичині ані одної ґалентерійної крамниці. Щойно Супруга повів піонірську роботу і відкрив у Львові кооперативну крамницю **„Базар",** що розвивається дуже добре. Українські економісти обчислили, що у світовій продукції нафти Галичина продукує цього плину за 250 міліонів злотих. Та що з того доходу, коли якраз стільки видає вона на текстильні товари поза межі Галичини! Все ує речі ніби ясні, але ніхто не мав відваги започаткувати власного виробництва, ніхто не брався за те, щоб зужиткувати дома текстильний сирівець (лен, коноплі, вовна), чи продукувати з чужого сирівця конечний товар. Щойно в 1936 році взявся за ту ділянку Супруга. Було це мацання в темноті, бо не було в нас до такої роботи фахівців. Основана кооперативна фабричка **„Комета"** продукувала вироби, що на українському ринку не мали конкуренції. Але — до такого підприємства треба велитенського капіталу. Того не могли дати самі небогаті українські працівники. І тепер саме йдуть заходи, щоб цю фабричку пiдсилити іншим, приватним капіталом, скріпити виробництво і дати „Рідній Школі" змогу повести при тій фабриці ткацьку школу у Львові. В найближчій будучности ця ідея має здійснитися.

Організація має свій власний журнал, п. н. **„Службовик",** що виходить від 1920 року. І цікаве явище: на перше число зложило кількадесять ентузіястів добровільні датки. А сьогодні — це один з нечисленних органів української преси в Галичині, що дає надвишку при своїй дешевості.

Українські працівники поклали багато власного здоровля, вдовілля і щастя своїх родин на жертвенний національного відродження, на розбудову українських установ, на їхне скріплення в часі завинених, ні й незавинених кріз (пацифікація, господарський упадок). Тому то ця бранжа людей заслуговує на те, щоб українське громадянство її відповідно трактувало, щоб забезпечило їй правні і певні умови існування. В нас проявляється не тільки надвишка смертности, але й **суспільна хвороба, що інтеліґентні українці не закладають родин.** Не закладають тому, бо при низькій оплаті за працю не мають чим їх удержати. З тих огляду ставить тепер організація Супруга вимогу до установ, щоб вони заключували з організацією т. зв. збірні договори; значить, щоб заручили постійні норми праці в тому напрямі, щоб заняття службовика не залежало від „доброго ока" дотичного керманича варстату праці; щоб український службовик відчував, щоб доки він не провинився і провина не буде йому доказана дисциплінарним судом — він був певний, що його існування не буде захитане. У вимогах договору — кладе організація систему платень за працю на дальше місце й узалежнює це від фінансового стану даної установи.

Акція за збірними договорами прибрала досить широке русло. Вмішуються й громадські чинники з ріжним наставленням, залежно від свого глибокого чи плитшого розуміння тієї соціяльної справи.

Ця організація стоїть уже від 8 років під головуванням Льва Ясінчука, працівника „Рідної Школи" й відомого в Америці делеґата тієї установи. Саме сьогодні вибрали його восьмий раз. Гуртується в тій організації теперішня еліта Галичини. Є тут працівники коперативні, освітні, є фахівці — інжинери, редактори українських ґазет, економісти, банковці, асекураційники і т. п. Супруга перестерігає, щоб організація була збірищем національно і суспільно зразкових одиниць. Бо вважає, що тільки така організація буде становити притягаючу силу для працівників і викличе повагу в громадянстві.

Львів, 2. квітня 1939.

X.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за місяць березень 1939)

ПРИХІД:

З перенесення		$3,813.72
Прийшло в березні		1,836.85
Разом		$5,650.57

РОЗХІД:

а) Висилка до краю:		
1) На поміч раненим і втікачам з Карпатської України	$2,000.00	
2) На визвольну боротьбу	300.00	
3) Рідна Школа	350.00	
4) Політичні вязні	150.00	
5) У. Н. Дім в Костарівцях	157.00	
6) У. Н. Дім в Одрехові	54.00	
7) Інваліди	75.00	
8) „Просвіта" у Львові	20.00	
9) Сироти у Львові	25.00	
10) Видавництва	30.00	
11) Жіноча Бурса у Львові	5.00	
12) І. Блажкевичевій	20.00	
13) Висилка грошей до краю	20.16	
14) Телеграми	4.65	$3,210.81
б) Канцелярія і почтові оплати		25.00
в) Почтова скринька		4.00
г) Друки листів		6.25
ґ) Сироти в Філядельфії		10.00
є) Світова Виставa		3.50
Разом		$3,259.56

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Загальний прихід	$5,650.57
Загальний розхід	3,259.56
З кінцем березня лишається в касі	$2,391.01

Увага: З жертв зібраних на допомогу Карпатській Україні вислано $2,000, як проголошено вище, комітетові допомоги збігцям з Карпатської України в Празі. Супроти цього, що доходять вісти, що уряд Карпатської України, який опинився на еміґрації, є без усяких засобів до життя, та що треба допомоги збігцям, що є тепер в Югославії, задержано решту жертв, бо надіємося дістати кожної хвилі телеграми про дальшу негайну поміч, і адреси куди її слати.

Обєднання Укр. Організацій в Америці.
OBYEDNANYE
P. O. Box 122, Church Street Annex, New York City

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина друга.

(58)

— Жилося довше, сказав Урман і додав, вказуючи на Окула: — русский чоловік, наш приятель.

Купець ще більше одобрився, зачав говорити про торговлю; вмішався в розмову монах і заговорив про київських святих; показалося, що він їздив з купцем на богомілль.

— Говорять, у вас під Білевом нечисто, — спитав купець господаря: — людськи забавляються?

— Все те люди брешуть, — відповів господар — було давніше трохи... але староста переловив злочинників і замкнув у вязниці. Тепер дякувати Богу, хоч в ночі ідь, а ніхто пальцем не рушить.

— Тут, говорили, лютиться якийсь Окул.

— Окул? — відрік Окул — вже два тижні, як його повісили в Білеві.

— Слава тобі Господи! — сказав купець і перехрестився.

— Ми не боїмося і не будемо ждати на день — сказав Окул. — Тепер холодом і конім лекше їхати.

— Наші коні потомилися — казав купець. — Ми виждемо днів. Та і вам нема чого спішитися. Чесний отець дещо нам прочитає, бо він має таку розумну книжку, так в ній всьо гарно написано, що як слухаєш, то аж заплачеш.

— Ні, дякуємо за добре слово — сказав Окул. Нам треба поспішати.

Він вийшов з хати, а Урман по татарськи викликав Кудеяра до сіней.

— Слухай, Кудеяре, — сказав Окул — ти полоненник, дорога твоя вільна, але хліба нам не відбирай. Подорожним про нас не говори і в наше діло не мішайся, а як ні, то щоб відтак не гнівався.

— Ти хочеш, щоби я з вами тримав, — сказав Кудеяр — ще хочеш і полохати.

— Товариші, слухайте, — вмішався Урман — ти Кудеярові не протився, бо у нього така сила, що нам обом скрутить вязи. А ти, Кудеяре, також розважь. Купець і монах не браття, не куми, у тебе своє горе, тобі треба жінку дістати, а як ти її дістанеш, то один Господь знає. Може ще і ми тобі станемо в пригоді.

Кудеяр нахмурився, помовчав і спитав:

— Ви хочете їх убити?

— Ні, ні, — сказав Окул — ми не вбиваємо людей без причини; ми його тільки дрібку обшукаємо.

— Ну, робіть, як хочете, — сказав Кудеяр — моя хата з краю.

— Ну, тям же собі, — сказав Окул — за те ми тобі вдячні і відплатимося всяким добром.

Кудеяр вернувся в хату. Купець і монах, попоївши, лягли спати, а Кудеяр трохи полежавши, розплатився з господарем, відтак заплатив свому проводиреві, бо, як казав, тепер вже сам заїде до Білева; опісля осідлав і навючив коня і та пустився вдорогу через ліс.

Переїхавши з десять верств і спускаючись в долину, він побачив вогні: це був горіючий костер, довкола котрого сиділа ватага розбишак. Побачивши подорожного, розбишаки кинулися на нього з великим криком.

— Не руш, — раздався знакомий Кудеярові голос Урмана — бо це той полоненник, про котрого я вам розповідав.

Коли полоненник — закричали з ватаги,—то будьте ласкаві пошукати зними хліба соли та напитись винця.

Надармо Кудеяр випрошувався. Атамани клялись батьком-матерію, що ніхто не возьме у нього ані нитки. Він зсів з коня і випив подану йому чарку вина.

Слухайте, браття, — сказав Урман — це наш давний приятель, старий товариш; коли попадеться в яку нужду, то ми всі поспішимо йому на поміч, бо він прирік не йти проти нас по царському указу і не служити цареви?' Чи годиться на це, браття?

— Годимось, годимось, — закричала ватага.

— По що тобі їхати до царя; — сказав один розбишака — довідайся тільки, де твоя жінка, а ми добудемо її тобі і відставимо вас обоє у Литву.

— А де ж мені про це довідатися? — спитав Кудеяр.

— В Білеві повинні знати — сказав Окул. — Тож ти, брате, їдь у Білев та вивідай, куди подівали твою жінку, а відтак вертай до нас і ми вже разом з тобою відшукаємо її.

— Ой, браття, — замітив Урман — я боюся Білева. Коби там не було те саме, що в Іслям-Кермані!

— Живий не дамся другий раз в неволю — сказав Кудеяр.

Попрощавшись з розбишаками, Кудеяр вже всідав на коня, коли нараз вартовий розбишака закричав: „ідуть, ідуть наші!" (Далі буде).

ПРОТОКОЛ
З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ У ДНЯХ ВІД 13. ДО 16. БЕРЕЗНЯ 1939 РОКУ В ГОТЕЛІ ЛЯ САЛ У ШІКАҐО, ІЛЛ.

(3)

SUPPLEMENTARY STATEMENT FOR THE YEAR 1938 OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
(Showing detail of Juvenile Fund, Column 4, Pages 2 and 3, of the Financial Statement)

Item No.		Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
	I—Balance from Previous Year	**$ 313,491.84**	**$ 105,551.82**	**$ 419,043.66**
	II—Income			
2	All other assessments or premiums	20,179.19	8,767.64	28,946.83
12	Gross interest on mortgage loans	7,188.77	2,050.12	9,238.89
14	Gross interest on bonds and stocks, less $333.58	3,722.55	897.50	4,620.05
15	Gross interest on loans to certificate holders	6.65		6.65
16	Gross interest on deposits in banks	128.47	599.31	727.78
18	Gross income from Society's property	7,482.92	1,702.58	9,185.50
21	Acquisitions thru merger with Concord Society	426.00		426.00
37b	Gross profit on sale of bonds	1,656.81		1,656.81
39	**Total Income**	**$ 40,791.36**	**$ 14,017.15**	**$ 54,808.51**
40	**Amounts carried forward**	**$ 354,283.20**	**$ 119,568.97**	**$ 473,852.17**
	III—Disbursements			
1	Death Claims	$ 3,202.00	$	$ 3,202.00
5	Surrender values	1,316.07		1,316.07
6	Dividends to members	444.90	296.60	741.50
10	Transfer of equities to Adult Department	6,660.00		6,660.00
11	Total benefits paid	**$ 11,622.97**	**$ 296,60**	**$ 11,919.57**
13	Commissions and fees on payments by members		15.12	15.12
14	Compensation of managers and agents, etc		3,179.25	3,179.25
17	Inspection of risks		4.00	4.00
18	Salaries of home office employees		4,233.59	4,233.59
24	General office maintenance and expenses		16.29	16.29
25	Advertising, printing and stationery		877.79	877.79
26	Postage, express, telegraph and telephone		300.00	300.00
27	Lodge supplies		254.57	254.57
28	Official publication		5,700.00	5,700.00
33	Taxes, repairs and other expenses on real estate	3,959.46	902.23	4,861.69
35	Actuarial and investment service expense		175,00	175.00
38	Federal and State taxes on wages paid		163.59	163.59
42b	Gross loss on sale of bonds	4.80		4.80
43b	Gross decrease by adjustment, FHA mortgages over par	100.00		100.00
44	**Total Disbursements**	**$ 15,667.23**	**$ 16,118.03**	**$ 31,805.26**
49	**Balance**	**$ 338,595.97**	**$ 103,450.94**	**$ 442,046.91**

DISTRIBUTION OF ASSETS AND LIABILITIES
(in Juvenile Fund, Column 4, Page 5 showing the Mortuary and Expense Funds)

		Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
(a)	Total Ledger Assets per "Balance"	$ 338,595.97	$ 103,450.94	$ 442,046.91
(b)	Add total interest and rents due and accrued	2,452.76	744.39	3,197.15
(c)	Add all other non-ledger assets	36.40	24.75	61.15
(d)	Gross Assets	**$ 341,085.13**	**$ 104,220.08**	**$ 445,305.21**
(e)	Deduct Assets, not admitted	21,576.16		21,576.16
(f)	Total Admitted Assets	**$ 319,508.97**	**$ 104,220.08**	**$ 423,729.05**
(g)	Total unpaid claims and other current liabilities	613.66	49.37	663.03
(h)	Reserves	46,697.00		46,697.00
(j)	Total liabilities and reserves	**$ 47,310.66**	**$ 49.37**	**$ 47,360.03**
(k)	Unassigned funds	272,198.31	104,170.71	376,369.02
(l)	Total to balance	**$ 319,508.97**	**$ 104,220.08**	**$ 423.729.05**

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	$1,231,902.04	$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens, $1,433,858.65; other than first liens, $1,200.00	1,435.058.65	
Liens, loans or other credits on certificate of members	573,591.28	
Book value of Bonds, $1,672,110.72; Stocks 13,285.00	1,685,395.72	
Deposits in trust companies and banks **not** on interest $185,829.37; on interest $125,570.33	311,399.70	
Notes Receivable on Printing Plant (out of town)	2,750.00	
Printing Plant, equipment and book inventory (home)	18,283.59	
Total Ledger Assets		**5,258,380.98**

NON-LEDGER ASSETS

Interest due, $1,403.81 and accrued, $10,834.03 on Mortgages	$ 12,237.84	$
Interest due, $3,169.75 and accrued, $2,543.25 on Loans to Certificate holders	5,713.00	
Interest accrued on Bonds not in default	19,928.08	
Interest accrued on Banks Deposits	526.16	
Rents and interest accrued	1,581.50	
Total interest and rents due and accrued		**39,986.58**
Amortized or investment value of bonds **over book value**		13.23
Payments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge		830.35
Non-ledger assets of printing plant		1,011.81
Gross Assets		**$5,300,222.95**

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	908,59	
Book value of bonds over amortized or investment value	25,272.27	
Book value of stocks over market value	10,632.60	
Interest due and accrued on mortgage loans in default	753.55	
Book value of mortgage loan other than first lien	1,200.00	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	29,059.70	
Notes receivable on printing plant (out of town)	2,750.00	
Printing plant, equipment, book inventory and non-ledger assets	19,295.40	89,872.11
Total Admitted Assets		**$5,210,350.84**

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	$	$ 7,748.33
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	5,967.64	
Estimated amount due or accrued for taxes	6,540.79	
Reserve for Dividends to Members	55,000.00	
Advance payment or premiums	9,494.63	
Unearned interest and rent paid in advance	3,253.77	
Orphans Fund (In trust for beneficiaries under age)	189,776.09	
National Fund (not for insurance purposes)	3,580.52	
Concord Fund (in trust for members of former Concord Societies)	42,341.42	315,954.86
Total Unpaid Claims and Other Current liabilities		**$ 323.703,19**
Reserve for protection of certificates (adult) (N.F.C. 4% and American Experience 3½%)	2,674,090.00	
Reserve for protection of Juvenile Certificates (Standard Industrial 3½%)	46,697.00	**2,720,787.00**
Special and Contingency Reserves		20,000.00
Total Liabilities		**$3,064,490.19**
Unassigned Funds		2,145,860.65
Total to Balance with Admitted Assets		**$5,210.350.84**

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1938	31,781	$22,426,129.80
Benefit certificates written during the year	4,492	2,664,787.28
Benefit certificates revived during the year	2,163	1,475,456.94
Totals	38,436	$26,566,374.02
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	4,781	3,099.935.32
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1938	33,655	$23,466,438.70
Benefit certificates terminated by death during 1938	240	195,108.00
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1938	4,544	2,904,827.32

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1937	8	$ 5,344.80
Claims reported during the year	240	195,108.00
Totals	248	$200,452.80
Claims paid during the year	237	191,104.47
Balance	11	$ 9,348.33
Saved by compromising or scaling down claims during 1938		1,600.00
Claims unpaid December 31, 1938	11	$ 7,748.33

Новак Юстина	в. 156	400.00
Кулбіда Петро	в. 114	200.00
Прокопенко Розалія	в. 112	166.67
Барицак Анна	в. 311	500.00
Сворень Василь	в. 326	300.00
Гориняк Григорій	в. 27	300.00
Лопаца Теодор	в. 170	100.00
Новомлинський Іван	в. 85	600.00
Роборецька Катерина	в. 364	150.00
Тарбай Марія	в. 202	250.00
Стадник Стефан	в. 191	100.00
Ницько Михайло	в. 273	166.68
Гомішак Марія	в. 29	$500.00
Коваль Анастасія	в. 112	166.67
Сковронська Анеля	в. 112	333.34
Замос Марія	в. 119	200.00
Веселик Іван	в. 45	400.00
Свербивус Йосифина	в. 76	162.50
Салій Стефан	в. 8	266.67
Орляк Петро	в. 268	200.00
Їж Данько	в. 379	150.00
Крісто Катерина	в. 100	533.34
Коваль Іван	в. 218	200.00
Падучак Дмитро	в. 316	350.00
Подлужний Петро	в. 91	66.67
Козак Йосиф	в. 221	200.00
Майорчик Антін	в. 113	450.00
Петришин Василь	в. 221	150.00
Рачик Михайло	в. 300	300.00
Маруняк Сташка	в. 273	180.00
Багнія Марія	в. 112	300.00
Баер Станислав	в. 113	428.58
Луцків Василь	в. 143	175.00
Салабай Роман	в. 129	$400.00
Зиндран Ірон	в. 276	147.30
Маркович Стефан	в. 380	142.86
Крупела Вінцентина	в. 80	200.00
Петрик Катерина	в. 156	800.00
Кішко Катерина	в. 78	100.00
Буняк Кирило	в. 160	400.00
Адамчук Павло	в. 29	450.00
Дмитенко Дмитро	в. 6	75.00
Тобіяш Йосиф	в. 149	100.00
Козак Данило	в. 84	200.00
Цілінський Віктор	в. 81	50.00
Каратник Стефан	в. 158	350.00
Кулбіда Анна	в. 114	400.00
Фільо Михайло	в. 26	114.30
Нич Олекса	в. 67	300.00
Рибак Михайло	в. 361	300.00
Пилипишин Теодор	в. 8	200.00
Гальчин Микола	в. 282	277.80
Яремчук Стефан	в. 95	300.00
Кріль Петро	в. 163	450.00
Павлина Йосиф	в. 282	400.00
Кріль Стефан	в. 218	400.00
Когут Михайло	в. 69	225.00
Гайдук Олекса	в. 157	266.67
Дуда Марія	в. 163	300.00
Посід Дмитро	в. 361	400.00
Напованець Марія	в. 65	300.00
Бринецька Марія	в. 363	400.00
Червак Анастасія	в. 21	100.00
Колодій Катерина	в. 63	200.00
Козевич Кароліна	в. 344	400.00
Ґаздин Вартоломей	в. 8	400.00
Микитюк Марія	в. 216	312.50
Чучман Іван	в. 221	350.00
Чайковська Анна	в. 110	600.00
Ворик Андрій	в. 74	342.86
Харко Теодор	в. 137	250.00
Ярошик Петро	в. 175	133.34
Сліпко Іван	в. 102	400.00
Кудрик Степан	в. 44	200.00
Гринишин Микола	в. 22	400.00
Гузар Микола	в. 251	83.34
Мазур Ева	в. 70	150.00
Гойсак Стефан	в. 217	50.00
Чайковський Петро	в. 110	1000.00
Сарахман Теодор	в. 218	500.00
Химка Павло	в. 86	666.66
Фенцур Катерина	в. 36	530.00
Семенчук Іван	в. 48	200.00
Смоляр Серафин	в. 332	214.30
Ковальський Петро	в. 276	208.34
Гомзяк Теодор	в. 334	133.34
Думкович Іван	в. 58	150.00
Олійник Іван	в. 60	125.00
Ґумен Іван	в. 22	666.67
Штим Прокіп	в. 106	200.00
Матущак Бронислав	в. 247	300.00
Коцоловський Іван	в. 165	233.34
Луців Франко	в. 8	400.00
Скібяк Розалія	в. 133	428.58
Німий Іван	в. 192	200.00
Шурин Володимир	в. 147	425.00
Ониско Магдалина	в. 177	100.00
Ґречин Антін	в. 275	266.67
Москалик Кость	в. 28	300.00
Дідух Марія	в. 301	50.00
Харовський Михайло	в. 78	311.12
Рудий Олекса	в. 243	166.67
Романів Андрій	в. 20	200.00
Питель Іван	в. 38	55.56
Ферлей Анастасія	в. 146	250.00
Ключка Володимир	в. 132	212.50
Вавро Пилип	в. 120	500.00
Левчак Іван	в. 142	300.00
Шулик Іван	в. 27	250.00
Романишин Матвій	в. 95	250.00
Воробель Антін	в. 336	400.00
Попович Роман	в. 278	400.00
Савків Гнат	в. 104	200.00
Ярмолик Параня	в. 324	160.00
Добош Іван	в. 120	600.00
Романів Ксеня	в. 124	125.00
Андріїв Параска	в. 36	100.00
Лебіщак Пазя	в. 237	60.00
Ганчар Анна	в. 106	100.00
Марків Семко	в. 194	133.34
Левицький Стефан	в. 179	400.00
Сембрат Юрій	в. 86	200.00
Феленчак Ілія	в. 310	62.50
Деленко Михалина	в. 96	400.00
Міщак Константин	в. 105	500.00
Іваницький Іван	в. 211	150.00
Слодичко Йосиф	в. 1	236.39
Єзуско Михайло	в. 179	400.00
Черепаняк Михайло	в. 209	90.00
Федун Дмитро	в. 361	350.00
Підкова Ілія	в. 58	200.00
Ониско Текля	в. 177	200.00
Фенцур Дмитро	в. 217	700.00
Швець Яків	в. 370	400.00
Демкович Олекса	в. 204	300.00
Янковський Антін	в. 301	1000.00
Бирва Іван	в. 304	750.00
Лиляк Василь	в. 300	150.00
Назаревич Іван	в. 191	1000.00
Карась Анастасія	в. 251	300.00
Сива Катерина	в. 147	170.00
Маруняк Войтко	в. 273	600.00
Сковронська Пелягія	в. 108	400.00
Прийма Текля	в. 248	650.00
Лозовський Іван	в. 345	464.66
Феснак Захарко	в. 105	300.00
Кресан Михайло	в. 350	1000.00
Яжик Йосиф	в. 111	124.75
Букатчук Василь	в. 42	447.00
Німець Анна	в. 202	200.00
Попович Іван	в. 182	250.00
Онищук Дмитро	в. 160	222.52
Шуміло Анна	в. 109	150.00
Танчук Іван	в. 223	700.65
Гайдучок Параска	в. 229	400.00
Дмитрів Анна	в. 261	250.00
Ґінда Іван	в. 361	400.00
Волянський Данило	в. 251	175.00
Карась Іван	в. 251	300.00
Мушинська Марія	в. 170	200.00
Стефанів Федор	в. 365	700.00
Березовська Катерина	в. 300	140.27
Кравчишин Мелянія	в. 318	160.00
Ленар Іван	в. 78	600.00
Страп Михайло	в. 251	100.00
Цюлюпа Василь	в. 396	600.00
Лисів Таця	в. 333	424.66
Кобаса Фільор	в. 296	523.19
Палюк Франка	в. 37	346.51
Мілер Джесі	в. 156	300.00
Круковський Сергій	в. 58	105.65
Сліпенчук Теодор	в. 218	58.30
Матвійчук Петро	в. 370	500.00
Скібінський Михайло	в. 130	929.00
Коростинська Сабіна	в. 288	250.00
Стефанів Ксеня	в. 277	300.00
Дикий Василь	в. 118	1000.00
Новосад Яким	в. 301	200.00
Новосад Яким	в. 301	200.00
Дацьків Іван	в. 106	200.00
Гумен Григорій	в. 300	666.67
Ковалик Михайло	в. 124	408.13
Грапчик Іван	в. 137	310.66
Полюга Дмитро	в. 42	500.00
Пантелюк Катерина	в. 374	200.00
Білас Іван	в. 78	659.10
Шаран Антін	в. 76	100.00
Долошицький Мих.	в. 170	491.54
Підгайний Дмитро	в. 288	500.00
Фуртас Стефан	в. 234	200.00
Хімчак Петро	в. * 1	320.00
Білас Михайло	в. * 1	200.00
Еванкович Софія	в. * 1	30.00
Шляхта Лука	в. * 1	50.00
Томан Іван	в. * 7	25.00
Малос Петро	в. *11	166.69
Гудак Анна	в. *28	227.30
Кузда Йосиф	в. 261	60.00
Клімковський Петро	в. 370	469.16
Дудник Михайло	в. 219	500.00
Разом		$ 75,975.52
Проценти		111,616.26
Сирітський фонд з кінцем грудня 1938 остається		$187,591.78

В сирітськім фонді є депозитовані всі гроші, що належаться і виплачувані з посмертного фонду, як бенефіти для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тих же, котрі сподовж трьох місяців від дня припадаючої виплати не настановили, занедбали настановити, або не хотіли настановити опікунів до відібрання бенефітів, до яких вони управнені.

Посмертну запомогу з сирітського фонду виплачується спадкоємцеві повнолітньому, котрий докаже метрикою уродження, або іншим правним документом, свій повний вік. Всі повнолітні спадкоємці повинні полагоджувати свої справи за посередництвом відділів У. Н. Союзу.

Для всіх спадкоємців, що мешкають у Злучених Державах і Канаді, організація виплачує 2% на рік.

Зіркою (*) означені відділи, це є відділи Згоди Братств.

ЗВІТ З ФОНДУ БЛ. П. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО.

З днем 31 грудня 1937 р. було в цьому фонді	$2,519.44
Процент з банку за перший піврік	25.19
Разом	$2,544.63
Процент з банку за другий пів рік	25.44
З днем 31 грудня 1938 року цей фонд виносив	$2,570.07

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ.

З днем 31 грудня 1937 року було в цьому фонді	$34,114.84
Процент від бондів за перший пірік	468.75
Процент з банків за перший пірік	14.32
Разом	$34,597.91
Процент від бондів за другий пірік	468.75
Процент з банків за другий пірік	134.92
З днем 31 грудня 1938 року цей фонд виносив	$35,201.58

Отсим уважаю рахункові зіставлення вичерпаними. В останньому році я мало виїзджав поза осідок головної канцелярії. З дальших місцевостей був у Пітсбургу і околиці, а саме в Ембридж і Аліквіпа на Союзових зборах і ювилею. На цім місці дякую головним і відділовим урядникам за щиру співпрацю.

Український Народний Союз вступає в 45-ліття свого існування, як міліонова, солідна і добре загосподарована організація. В 1937 році У. Н. Союз виплатив $21,129.61 дивіденди, а в 1938 році виплатив $46,896.61. На 1939 рік призначено на дивіденду $55,000.00, яка то сума буде виплачена чеками. Члени У. Н. Союзу дістають більшу дивіденду, як виплачують чужинецькі асекураційні товариства. У. Н. Союз має надзвичайно високу оцінку на членських грамотах, що є порукою для членів і їх родин, що всі зобовязання будуть як слід виконані.

Заки приступлено до звітів контрольної комісії, головний предсідник уділив слова представникові „Шікаґо Асосіейшен оф Комерс", який зложив від цеї організації короткий привіт-побажання для головного уряду і всіх членів У. Н. Союзу.

Опісля наступив звіт головної контрольної комісії, який вже був проголошений в „Свободі" в ч. 71, 72 і 75, з дня 28. і 29. березня, та 1. квітня 1939 року.

По скінченні звіту контрольної комісії, поодинокі контрольори здають звіти зо своєї діяльности як головних урядників.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЬОРА Д. КАПІТУЛИ.

Звіт з моєї діяльности, як головного урядника, обіймає речинець від 1. січня до 31. грудня 1938 року.

Як контрольор У. Н. Союзу, я виповняв точно ті всі обовязки, які статут приписує тому урядові.

Як гол. урядник, я при кожній нагоді старався про розвій У. Н. Союзу і завжди підносив, що обовязком кожного українця і українки є, бути членом У. Н. Союзу, тої найбільшої і найпевнішої нашої української організації.

На всі письма від членів і відділових урядників, які вдавались до мене в ріжних справах, я давав скору і точну відповідь, як також і пораду.

На припоручення гол. предсідника був я виделеґований разом з заступником гол. предсідника п. Германом до відділу 2-го У. Н. Союзу в Мт. Кармел, Па., 17. квітня 1938 року, на переведення відділової контролі і полагодження деяких непорозумінь. Справа була полагоджена в якнайліпший спосіб для У. Н. Союзу.

В маю 1938 року я був скликав окружні збори з відділових урядників свойого округа, котрий складається з 21 відділів. На цих окружних зборах був присутний гол. рекордовий секретар У. Н. Союзу п. Галичин, і нам вдалося на тих зборах вибрати окружний уряд.

До окружного уряду вибрано мене предсідником, п. А. Шаршоня з відділу 1-го заступником предсідника, п. І. Чепу з відділу 90-го, Сентралія, Па., секретарем, а п. О. Костючка з відділу 85-го, з Гейзлетон, Па., касієром. Обовязком окружного уряду є скликувати час від часу окружні збори в ріжних місцевостях нашого округа, та підготовляти в такий спосіб більший рух і зацікавлення у справі організування нового членства до У. Н. Союзу.

Таких окружних зборів в нашім окрузі відбулося в 1938 році чотири, а це: 1. травня і 26. червня в Маганой Плейн, Па., 28. серпня в Шамокін, Па., а 30. жовтня в Мек-Аду, Па. Хотяй згаданий округ, щодо організування нового членства, був передтим заспаний, одначе тепер частина відділів виказала вже свою активність у приєднуванні нових членів до У. Н. Союзу. Відділи, що показали свою активність, є такі: 7, 85, 186, 201, 265 і 305. Я маю надію, що і решта відділів піде їх слідами. Я самий, як секретар 7. відділу, а також при помочі інших членів, придбав відділові і У. Н. Союзові 38 нових членів упродовж 1938 року.

(Дальше буде).

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS Number	TOTAL CLAIMS Amount
Claims reported during the year 1938	620	$21,516.00
Totals	620	$21,516.00
Claims paid during the year 1938	620	$21,516.00

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1938

Mortuary Funds only

	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	**$4,065,298.31**	**$319,508.97**	**$4,384,807.28**
Certificate Reserve	$2,674,090.00	$ 46,697.00	$2,720,787.00
Claims and Accrued Liabilities	79,509.68	613.66	80,123.34
Reserve for Contingencies ...	20,000.00	——	20,000.00
Total Liabilities	$2,773,599.68	$ 47,310.66	$2,820,910.34
Margin of Safety to Certificate holders	1,291,698.63	272,198.31	1,563,896.94
Totals	**$4,065,298.31**	**$319,508.97**	**$4,384,807.28**
The ratio of admitted assets to to the expected deaths of the total liabilities at December 31, 1938 was	146.6%	675.3%	155.4%
The ratio of actual death losses mortality tables for the year 1938 was	77.6%	25.5%	74.7%
The rate of interest earned on all benefit funds during the year 1938 was	4.6%	4.4%	4.6%

(Signed) LEE J. WOLFE, Actuary

Зіставлення фондів У. Н. Союзу за 1938 рік.

Посмертний фонд нових родів обезпечення збільшився	$380,301.18
Адміністраційний фонд збільшився	46,994.84
Конвенційний фонд збільшився	13,971.03
Фонд на обезпеку інвестицій і смертности збільшився	386.25
Запомоговий фонд збільшився	3,178.35
Народній фонд збільшився	680.97
Фонд Згоди Братств (прибув новий фонд)	45,103.57
Посмертний фонд молод. департаменту збільшився	25,104.13
Разом	$515,720.32
Посмертний фонд старого роду зменшився	2,381.11
Резервовий фонд зменшився	470.32
Сирітський фонд зменшився	20,803.11
Адміністраційний фонд мол. деп. зменшився	2,100.88
Разом	$25,755.42

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Вісім фондів У. Н. Союзу збільшилися	$515,720.32
Чотири фонди У. Н. Союзу зменшилися	25,755.42
Загальний приріст майна У. Н. Союзу	**$ 489,964.90**
Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1938 р.	5,258,380.98
Загальний маєток У. Н. С. остав з кінцем 1937 р.	4,768,416.08
Приріст майна У. Н. Союзу за 1938 рік	**$ 489,964.90**

Зіставлення білянсу старших членів і молод. департаменту У. Н. Союзу, 31 грудня 1938 р.

Стан чинний:

Готівка в банках	$ 311,399.70	5.92%
Моргеджі	934,703.87	17.78 „
Моргеджі Федеральної Мешк. Адм.	500,354.78	9.52 „
Реальности	1,129,402.04	21.48 „
Дім У. Н. Союзу	102,500.00	1.95 „
Бонди Злучених Держав	177,925.00	3.38 „
Бонди стейтові і ґарантовані Зл. Д.	169,775.00	3.22 „
Бонди Канадійські (державні)	48,812.50	.93 „
Бонди Муніціпальні	774,063.22	14.72 „
Бонди залізничих компаній	103,575.00	1.97 „
Бонди публичної вжиточности	397,960.00	7.57 „
Стаки Елизабет Трост Банку	13,285.00	.25 „
Позички членам	573,591.28	10.91 „
Друкарня і книгарня	18,283.59	.35 „
Ноти за продану друкарню (NOTES)	2,750.00	.05 „
	$5,258,380.98	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$4,000,450.80
Посмертний фонд старого роду обезпечення	63,592.37
Резервовий фонд	11,886.35
Запомоговий фонд	78,836.48
Адміністраційний фонд	176,651.44
Народній фонд	3,625.40
Конвенційний фонд	21,642.88
Фонд обезпеки і смертности	226,953.00
Сирітський фонд	187,591.78
Посмертний фонд молод. департ.	338,595.97
Адміністраційний фонд молод. департ.	103,450.94
Фонд Згоди Братств	45,103.57
Разом	$5,258,380.98

Загальні зіставлення стану чинного:

Готівка в банках	$ 311,399.70	5.92%
Морґеджі	1,435,058.65	27.29 „
Бонди і стаки	1,685,395.72	32.06 „
Реальности	1,231,902.04	23.43 „
Позички членам	573,591.28	10.90 „
Друкарня і книгарня	18,283.59	.35 „
Ноти (NOTES)	2,750.00	.05 „
Разом	$5,258,380.98	100.00%

Зіставлення резерви, якої вимагають асекураційні закони на обезпечення членських грамот У. Н. Союзу.

ФОНДИ: посмертний нових родів обезпечення, старих родів, резервовий і фонд посмертний молодечого департаменту з кінцем 1938 року		$5,210,350.84
Менше фонди адміністраційний, запомоговий і інші		825,543.56
Остається резерва на обезпечення членських грамот		$4,384,807.28
Резерва якої вимагають асекураційні департаменти стейтів для старших членів	$2,674,090.00	
за дітей в молод.. деп.	46,697.00	2,720,787.00
Невиплачені посмертні запомоги, резерва на дивіденди і інші виплати		100,123.34
Надвишка резерви (55.4%)		1,563,896.94
Разом		$4,384,807.28

Зіставлення інвестицій старших членів і молодечого департ. У. Н. Союзу.

Г о т і в к а:

З кінцем 1937 року, було готівки в банках	$ 267,447.92
Депоновано в банках	2,248,095.66
Проценти	2,391.57
Разом	$2,517,935.45
Виплати готівки	2,206,535.45
Готівка з кінцем 31 грудня 1938 остається	$ 311,399.70

М о р ґ е д ж і:

З днем 31 грудня 1937 року були інвестовані в морґеджах		$1,391,507.29
В 1938 році інвестовано в морґеджах		142,947.63
Разом		$1,534,454.92
Перенесено до реальностей	$39,013.24	
Сплачено готівкою	60,383.03	99,396.27
З кінцем 31 грудня 1938 р. було на морґеджах		**$1,435,058.65**

Я к і с т ь м о р ґ е д ж і в:

Морґеджі Федеральної Мешк. Адм.	$ 500,354.78
Звичайні морґеджі	934,703.87
	$1,435,058.65

Б о н д и:

З кінцем 31 грудня 1937 року було інвестовано в бондах	$1,445,061.03
В 1938 р. інвестовано в бондах	1,337,310.16
Разом	$2,782,371.19
В 1938 р. сплачено або продано бондів	1,096,975.47
З кінцем 1938 року остається на бондах	**$1,685,395.72**

Я к і с т ь б о н д і в:

Бонди Злучених Держав	$ 177,925.00
Бонди Канадійські (державні)	48,812.50
Бонди Стейтові Злучених Держав	41,000.00
Бонди ґарантовані Злученими Державами	128,775.00
Бонди муніціпальні	774,063.22
Бонди залізничих компаній	103,575.00
Бонди публичної вжиточности	397,960.00
Банкові шери (стаки), які одержано з Елизабет Трост Ко. при реорганізації банку	13,285.00
Разом	**$1,685,395.72**

Р е а л ь н о с т и:

З кінцем 31 грудня 1937 року були інвестовані в реальностях		$1,174,208.84
В 1938 р. перенесено з морґеджових інвестицій	$38,888.54	
Перебрано дім Згоди Братств	40,000.00	
Направи і податки на реальностях	4,471.14	83,359.68
Разом		$1,257,568.52
Продано одну реальність	$ 8,418.26	
Втрата при продажу	439.58	
Обнижено вартість реальностей	16,808.64	25,666.48
З кінцем грудня 1938 р. було на реальностях		**$1,231,902.04**

Позички

Інвестиції в позичках членам на їхні грамоти.

			Число позичок	Сума позичок
З кінцем 1937 р. було інвестицій на позичках			5,445	$490,191.00
В 1938 р видано нових позичок	511	$46,758.47		
В 1938 р. видано додаткових позичок	528	28,849.00		
В 1938 р. перебрано зі Згоди Братств	33	1,050.00		
В 1938 р. перенесено залеглий процент до позичок за	3,337	45,164.31	544	121,821.78
		Разом	5,989	$612,012.28
В 1938 році сплачено позичок	199	$18,821.50		
В 1938 році скасовано позичок	206	19,600.00	405	38.421.50
З кінцем 31 грудня 1938 року остається			5,584	$573,591.28

На сплачені позички на $18,821.50 зложилися такі позиції: члени сплатили 74 позичок на $3,963.50, а 125 позичок на суму $14,858.00 обтягнено при виплаті посмертних запомог або виплаті грошевих зворотів.

Процент від позичок.

В 1938 р. 689 членів заплатили процент	$ 3,330.66
в 1938 р. обтягнено при видачі 1,025 позичок	8,611.46
В 1938 р. обтягнено при виплаті грошевих зворотів або виплаті посмертних запомог 109 позичок	1,245.36
В 1938 р. перенесено залеглий процент від позичок за 3,337 членів	45,164.31
Разом	$58,351.79
Звернено заплачений процент	4.98
З кінцем 31 грудня 1938 року отримано процент від позичок	$58,346.81
З кінцем 1938 року члени довгують процент від позичок на	5,713.00

РОЗВІЙ У. Н. СОЮЗУ ЗА ЧАС ВІД 22. ЛЮТОГО 1894 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1938 Р.

Число пор.	Рік	Число членів	Вкладки, розмет, табеля смерт.	Разом усі фонди	Фонд сирітський під опікою УНС.	Власність У. Н. Союза	Загальні замкнення з кінцем року.
1	1894	-	50 цнт.	$ 220.35	$	$ 220.35	$ 220.35
2	1895		"	385.25		385.25	605.60
3	1896	587	"	151.36		151.36	756.96
4	1897	1,019	"	2,187.97		2,187.97	2,944.93
5	1898	1,593	"	2,743.64	304.05	2,439.59	5,688.57
6	1899	2,057	"	1,198.51	1,145.00	53.51	6,887.08
7	1900	3,067	70 цнт.	3,297.32	14.49	3,282.83	10,184.40
8	1901	3,711	"	2,111.48	1,400.00	711.48	12,295.00
9	1902	3,384	"	1,956.31	750.00	1,206.31	14,252.19
10	1903	3,796	"	877.66	2,439.73		15,129.85
11	1904	5,857	"	2,863.49	2,309.11		17,993.34
12	1905	6,547	"		3,379.80		16,491.75
13	1906	7,888	"	5,712.00	3,443.15		23,705.34
14	1907	8,540	Розмет	13,404.33	6,270.07	5,453.52	37,109.67
15	1908	8,795	"	8,961.59		8,961.59	46,071.26
16	1909	11,793	"	20,053.45	6,232.91	13,382.64	66,124.71
17	1910	14,430	"	34,264.25	11,182.64	23,081.61	100,388.96
18	1911	13,280	"	7,912.05	4,079.14	3,832.91	108,301.01
19	1912	14,917	"	32,229.86	4,518.37	27,711.49	140,530.87
20	1913	19,110	"	51,346.37	2,773.14	48,573.23	191,877.24
21	1914	12,396	"	69,852.22	11,936.42	57,915.80	261.729.46
22	1915	6,750	За літами	21,780.37		21,780.37	283,509.83
23	1916	9,174	"	62,403.72	2,491.60	59,912.12	345.913.55
24	1917	10,008	"	86,099.01	9,642.42	76,456.59	432.012.56
25	1918	11,891	"				416,196.02
26	1919	12,445	"	87,844.03	19,688.41	68,155.62	519,856.59
27	1920	12,237	"	66,461.39	6,119.98	60,341.41	586,317.98
28	1921	11:815	"	119,883.51	9,296.33	110,587.18	706,201.49
29	1922	12,427	"	121,764.86	11,185.35	110,579.51	827,966.35
30	1923	14,790	"	156,012.46	28,412.32	127,600.14	983,978.81
31	1924	17,011	"	180,228.83	8,307.43	171,921.40	1,164,207.64
32	1925	18,195	"	170,207.83	4,628.30	165,579.53	1,334,415.47
33	1926	19,332	"	234,580.73	600.95	233,979.78	1,568,996.20
34	1927	19,962	"	214,593.10	7,514.41	207,078.69	1,783,589.30
35	1928	20,381	"	248,967.53	9,950.53	239,017.00	2,032,556.83
36	1929	21,286	"	159,229.82	16,951.17	142,278.65	2,191,786.65
37	1930	21,338	"	267,273.77	6,278.55	260,995.22	2,459,060.43
38	1931	20,817	"	287.131.91	4,958.26	282,173.65	2,746.192.33
39	1932	19.831	"	195,146.59	4,821.36	190,325.23	2,941,338.92
40	1933	20.702	"	199,337.09		207,268.32	3,140,676,01
41	1934	20.974	"	254,101.13	5,127.86	248,973.27	3,394,777.14
42	1935	20,983	"	325,953.10		330,746.06	3,720,730.24
43	1936	21,919	"	369,555.78	1,164.36	368,391.42	4,090,286.02
44	1937	22,777	"	259,086.40	1,796.52	257,289.88	4,349,372.42
45	1938	24,443	"	466,961.65		487,764.76	4,816,334.07
				$4,816,334.07	$187,591.78	$4,628,742.29	$4,816,334.07

Маеток Молодечого Департаменту У. Н. Союзу	442,046.91
Загальний маеток У. Н. Союзу	$5,258,380.98
Фонд сирітський У. Н. Союзу	187,591.78
Власний маеток У. Н. Союзу	$5,070,789.20

РОЗВІЙ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ

за час від 1. липня 1921 до 31. грудня 1933 р.

Число поряд.	Рік	Число членів	Вкладки		Власність Мол. Департ.	Загальні замк з кінцем року
1	1921	5,124	Т. 1.—25 ц.		4,994.12	4,994.12
2	1922	5,883	"		9,756.20	14,750.32
3	1923	7,633	"		12,792.54	27,542.86
4	1924	9,510	"		17,314.16	44,857.02
5	1025	10,667	Т. 1.—25 ц. і	Т. 2—50 ц.	21,847.33	66,704.35
6	1926	11,714	"	"	23,959.99	90.664.34
7	1927	12,346	"	"	27,776.89	118,441.23
8	1928	12,971	"	"	29,196.22	147,637.45
9	1929	14,037	"	"	51,617.87	199,255.32
10	1930	13,891	"	"	39,289.24	238,544.56
11	1931	13,433	"	"	37,578.99	276,123.55
12	1932	12,015	"	"	38,743.41	314,866.96
13	1933	9,612	"	"	17,128.26	331,995.22
14	1934	9,273	"	"	21,079.24	353,074.46
15	1935	8,608	"	"	22,974.06	376,048.52
16	1936	8,416	"	"	22,971.42	399,019.94
17	1937	9,039	"	"	20,023.72	419,043.66
18	1938	8,260	"	"	23,003.25	442,046.91
Маеток Молод. Департаменту У.Н.С. 31 грудня 1938					$442,046.91	$442,046.91

SCHEDULE OF MEMBERSHIP, AMOUNT OF INSURANCE, MORTUARY RECEIPTS, NUMBER OF DEATHS AND LOSSES AT ATTAINED AGE.

Attained Age	Number of Members Dec. 31 1935	Amount of Insurance	Number of Deaths During the year	Death Losses Reported During the year
1	139	$ 3,820.00		$
2	125	7,275.00	1	10.00
3	190	18,475.00		
4	163	21,150.00	1	150.00
5	201	33,410.00		
6	228	50,710.00	3	760.00
7	251	76,360.00		
8	334	125,550.00		
9	382	161,460.00	1	320.00
10	461	196,045.30	1	320.00
11	584	249,967.00		
12	620	270,967.00		
13	778	340,378.20		
14	851	380,781.00		
15	847	392,775.00		
16	880	414,666.00		
17	875	453,033.00	1	500.00
18	959	659,081.60	2	1,000.00
19	1,058	732,826.40	3	1,142.00
20	1,075	791,625.20	1	1,000.00
21	902	662,490.00		
22	788	590,182.00	2	1,500.00
23	725	584.898.00	3	3,000.00
24	571	456,840.00	1	1,000.00
25	431	344,246.00	1	1,000.00
26	382	314,814.00	3	4,000.00
27	304	255,780.00	1	500.00
28	245	201,515.00	1	1,000.00
29	226	189,557.00	1	500.00
30	204	168,776.00		
31	175	146,750.00	1	1,000.00
32	162	134,971.00		
33	166	143,642.00		
34	150	119,401.00		
35	179	149,500.00	1	1,000.00
36	162	128,310.00	2	1,000.00
37	195	158,528.00	1	500.00
38	265	207,050.00		
39	395	311,868.00	1	500.00
40	583	454.893.00	1	1,000.00
41	790	626,946.00	7	7,500.00
42	947	750,267.00	3	3,500.00
43	1,073	849,444.00	3	2,000.00
44	1,137	912,185.00	8	8,500.00
45	1,121	901,307.00	7	6,500.00
46	1,001	802,930.00	8	6,500.00
47	935	760,483.00	10	10,000.00
48	965	781,750.00	6	5,500.00
49	929	755,776.00	10	9,000.00
50	1,018	832,989.00	15	11,750.00
51	813	655,373.00	9	8,250.00
52	703	561,957.00	13	9,250.00
53	651	521,170.00	11	8,750.00
54	559	450,299.00	10	7,000.00
55	457	370,213.00	13	10.000.00
56	420	331.155.00	7	6,000.00
57	357	289,516.00	8	7,000.00
58	278	217,925.00	3	2,000.00
59	254	186,871.00	9	6,750.00
60	190	141,704.00	5	4,250.00
61	157	119,935.00	7	4,500.00
62	151	109,307.00	5	2,425.00
63	106	80,589.00	6	4,750.00
64	95	73,568.00	2	2,000.00
65	76	59.244.00	4	3,250.00
66	61	48,270.00	2	2,000.00
67	56	47,424.00	2	2,000.00
68	31	25,849.00	1	1,000.00
69	31	24,231.00	3	2,500.00
70	19	16,825.00	2	1,500.00
71	18	15,336.00	1	1,000.00
72	12	11,500.00	1	1,000.00
73	9	8,511.00		
74	4	3,500.00		
75	5	4,500.00		
76	4	4,000.00	3	3,000.00
77	2	2,000.00		
78	2	1,623.00	1	481.00
79	4	3,500.00	1	1,000.00
80	2	1,100.00		
81	1	1,000.00		
Total	33,655	$ 23,466.438.70	240	$ 195,108.00

ФОНД СИРІТСЬКИЙ 31-го ГРУДНЯ 1938 РОКУ.

Гнат Марія	в.	40	$300.00	Прибильський Мих.	в.	109	141.67
Мохнач Іван	в.	7	41.67	Кушнір Юрій	в.	288	200.00
Рапавий Василь	в.	28	150.00	Міллер Іван	в.	127	433.34
Савко Іван	в.	23	100.00	Мігаль Микола	в.	63	400.00
Товт Іван	в.	84	166.67	Грицин Ілія	в.	106	50.00
Кравець Іван	в.	182	397.26	Бахоровський Андрій	в.	102	250.00
Гатала Михайло	в.	34	50.00	Гамера Анна	в.	112	66.68
Ратковський Микола	в.	77	450.00	Мельник Йосиф	в.	241	400.00
Левицький Йосиф	в.	19	500.00	Кость Микола	в.	182	50.00
Ілько Стефан	в.	102	500.00	Фариник Данило	в.	213	150.00
Брилевський Петро	в.	301	250.00	Шафран Семен	в.	29	150.00
Микитко Василь	в.	330	300.00	Глива Дмитро	в.	104	128.58
Мендак Іван	в.	107	80.00	Покітинський Михаїл	в.	198	360.00
Василь Михайло	в.	102	187.50	Чорненький Григорій	в.	10	60.00
Михайлів Василь	в.	288	200.00	Крупа Іван	в.	98	500.00
Нагребний Тимко	в.	168	216.67	Войтович Дмитро	в.	147	133.34
Дзюбан Іван	в.	239	200.00	Руґ Володислав	в.	72	200.00
Фиканич Іван	в.	65	133.34	Олексів Олекса	в.	259	100.00
Лазорек Кузьма	в.	153	150.00	Космина Каська	в.	168	80.00
Сидор Марія	в.	104	107.97	Роман Стефан	в.	254	150.00
Зілінський Франко	в.	296	100.00	Приходько Максим	в.	170	400.00
Трач Іван	в.	282	166.68	Ревіляк Йосиф	в.	82	218.82
Савчак Стефан	в.	51	80.00	Кулин Дмитро	в.	230	133.34
Криванич Михайло	в.	305	200.00	Кошельник Іван	в.	324	$400.00
Кримський Антін	в.	396	300.00	Свербивус Михайло	в.	76	150.00
Морикін Іван	в.	95	100.00	Кібало Михайло	в.	137	200.00
Чайка Дмитро	в.	32	300.00	Маґун Григорій	в.	24	337.50
Гладкий Стефан	в.	237	116.67	Маційовський Валентій	в.	78	200.00
Білик Микола	в.	20	350.00	Жебровський Вацлав	в.	213	125.00
Сливар Юлія	в.	62	200.00	Гурляк Іван	в.	122	233.34
Швець Яцко	в.	217	75.00	Вишняк Михайло	в.	213	500.00

УВАГА! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ ПАСЕЙКУ, КЛІФТОНУ, ГАРФІЛЮ, ПЕТЕРСОН І СІНГЕТУ, Н. ДЖ.

КОМІТЕТ, ПОКЛИКАНИЙ ПРЕДСТАВНИКАМИ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ і ОРГАНІЗАЦІЙ ПАСАЙКУ И ОКОЛИЦІ

скликає

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

проти нового бандитського грабунку частини українських земель, т. е. Карпатської України, що його доконала Мадярщина, як і в справі несення помочи раненим і утікачам Карпатської України.

До участи запрошується усе місцеве і околичне громадянство

В НЕДІЛЮ, 23. КВІТНЯ (APRIL 23, 1939)

на годину 3. пополудні.

В УКРАЇНСЬКІЙ САЛІ, 212 PRESIDENT ST., PASSAIC, N. J.

Вступ вільний. Комітет.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.! УВАГА!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКА СІЧ, ВІД. 170 У. Н. СОЮЗУ, виставить історичну драму найкращими амат. силами І. Сотні Організації Чорноморської Січи з Ню Йорку

„БОРЦІ ЗА МРІЇ"

драма в 4. діях

В НЕДІЛЮ, 23. КВІТНЯ (APRIL 23, 1939)

В У. Н. ДОМІ, 181-183 ФЛІТ УЛ., ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Початок вистави 7:30 ввечір.

Вступ для дорослих 40 центів, для дітей 15 центів.

Українські Громадяни! Проситься вас бачити надзвичайно зворушуючу драму. Цим разом маєте добру нагоду видіти штуку, що є взята з правдивого життя. В житті все стрічаємо боротьбу за мрії, боротьбу на смерть і життя. Отже кожному цікаво бачити на сцені те, що часто переживаємо самі в житті.

Режісер Микола Перчишин. Тов. Укр. Січ, від. 170. У. Н. С.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТОК ІМ. ЛИСЕНКА при Укр. Нар. Домі, 4655 Мартін Ст.

відіграє

В НЕДІЛЮ, 23. КВІТНЯ (APRIL 23, 1939)

6-ту з ряду театральну штуку п. н.

„ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, ЗАВЕДЕ У НЕВОЛЮ"

драма на 5 дій зо співами й танцями.

Грають найкращі сили амат. гуртка. Режісер: С. Курилів.

Початок: 2:30 пополудні.

Приходіть громадно! Вступ 35 ¢.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН УСТРИК ДОЛІШНІХ, ПОВ. ЛІСКО.

На західньо-українській землі, на шляху між Бойківщиною і Лемківщиною в гірській околиці є містечко Устрики Долішні, які є центром політичного і економічного життя тамошніх українців. Там наші люди заснували комітет будови Народного Дому в Устриках Долішніх. Та їм тяжко самим довершити задуманого діла. Бо місцеве українське населення, що в більшості складається з селян, є убоге. Проте такого Дому їм дуже потрібно, бо в нім могтиме розвиватись народнє життя, з нього можна буде ширити серед наших людей просвіту, та охороняти нашу молодь від польських впливів. В згаданім місточку є мало поляків, всього 5%. Але вони при допомозі і натиску польської влади постарались про збудування свого польського дому, до якого затягають нашу молодь. Наша молодь, не маючи де зайти, нераз заглядає до польського дому, де з часом попадає під польські впливи.

Отож, щоб тому запобігти, місцеві українці рішили побудувати свій власний український Народний Дім і створити з нього центр українського життя.

Вони звернулись до українців в Америці, щоб вони помогли їм довершити це гарне задумане діло. У висліді ми тут в Ню Йорку заснували комітет помочі, до якого увійшли: Василь Ґентош, голова; Анна Станиславська, касієрка, Яків Удич, секретар. Останній, хоч походить з повіту Турка, то проте старається помогти і нашому селу. Наш комітет одержав з комітету в краю „цеголки" до розпродажі і розпродав вже їх на $80. Є надія, що розпродасть їх ще більше. Надіємось, що поможе нам Організація Оборни Лемківщини.

Отсею дорогою наш комітет звертається до свідоміщих українських громадян, щоб своїми щедрими жертвами допомогли братам уріднім краю довершити цього діла. Найменша жертва буде дуже цінна й приймуть її наші брати з подякою. Наш комітет спеціяльно звертається з проханням до громади в Акроні, О. і Ґленвуді, Па., виходців з Устрик Долішніх, щоб вони занялися збірками.

Гроші можна слати до краю на таку адресу: Український Кооперативний Банк в Устриках Долішніх, щаднича книжечка ч. 68.

Комітет.

СВЯТО ГЕРОЇВ У БЕРЛІНІ

(УПС — Берлін), 2. березня вшанувало „Українське Національне Обєднання" в Берліні память погиблих в Карпатській Україні Героїв Святом в берл. Ляндвер-Касіно. Свято Героїв відкрив містоголова ред. Ю. Артюшенко промовою, в якій вказав на історичне значіння епопеї Карпатської України. Віра у власні сили, героїчний чин — ось дороговказ, який оставили нам лицарі Карпатської України, що впали в обороні чести української нації в нерівній боротьбі.

Після однохвилевої мовчанки й повстання з місць в честь Героїв, виголосив голова „Нац. Союзу Укр. Студ. Організацій" М. Качмар довший реферат про події в Карпатській Україні від початку її державности аж по останні дні. Відчитане Слово до української нації Вождя Андрія Мельника в справі подій в Карп. Україні вчинило на приявних глибоке враження.

Студ. Я. Семанюк продеклямував дві поезії закарпатських поетів, після чого відчитано привіт неприявного в Берліні голови УНО полк. Омельченка. Після офіційної частини закінченої відспіванням національного гимну, проголошено текст насплого перед кількома днями до УНО листа Укр. Центр. Нар. Ради з Хусту з підписами діячів, які вже нині неживі або караються в мадярських тюрмах, де Центр. Рада уповажнювала УНО до переведення збірки національного податку на річ Карп. України на терені Німеччини. Цього листа вважає УНО своїм моральним зобовязанням взяти тепер — коли справа національного податку вже неактуальна — всеціло в свої руки збірку в користь збігців з Карпатської України.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АРНОЛД, ПА. Надзвичайні збори відділів 296 і 395 відбудуться в неділю, 23. квітня, в годині 2. пополудні. На них буде присутня заст. гол. предс., пані Малевич, і окружний організатор, п. Загаєвич з Клівленду. Проситься всіх членів за присутність, а особливо членів від. 395., до котрих пані Малевич хоче говорити в дуже важній справі. Рівнож напоминається довжників — і це в останній раз, — щоби полагодили свої справи з довгами, щоби потому не жалувались на урядників, коли вам прийде платити втроє більше. — Іван Балабан, голова, Василь Кузмир, секр.

БЛЕКСТОН, МАСС.

КОМІТЕТ УКР. НАР. ДОМУ

устроює

БАЛЬ

В СУБОТУ, 22. КВІТНЯ 1939

В СВОЇМ ДОМІ, НА FARM ST.

Початок у годині 7. ввечір.

Комітет запрошує українок і українців з Блекстон, Вунсакет і околиць до ласкової участи. Орхестра з 5 музикантів і з мікрофоном П. Казановського. Білет 35 ц.

Комітет.

Пампушок.

— Як обвинувачений міг так ганебно поступити? Та пані дала вам пампушок, а ви за це вдарили її каменем у голову!...

— Алеж це не був камінь, пане суддя. Це був власне той пампушок...

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА.

У НЕДІЛЮ, 23. КВІТНЯ (April 23, 1939) у 2. год. поп. на радіовій програмі п. Андрія Гардиша, зо стації W.A.Z.L. у Гейзелтоні, Па., виступлять зо співами два злучені церковні хори з Гановеру й Глин Лайон, Па., під проводом учителя В. Мельничука.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

„СИНЯ БОРОДА" НА СУДІ.

У Версаю, коло Парижу, відбувся недавно суд проти Евгена Вайдмана, обвинуваченого за вбивство американки Кжін ді Кловен. Закидали йому й вбивства інших жінок і прокуратор говорив про нього як про „синю бороду", натякаючи на відому казку про вбивника жінок. Як його засудили на смерть, він відмовився внести апеляцію від присуду. (На образку він поправляє краватку).

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО. (87)

„Що тебе привело до нашого міста", запитала Атка Тарзана, коли той станув перед нею. „Привели мене твої вояки", відповів з гумором Тарзан. А по хвилі додав: „Ти увязнила моїх приятелів. Я хотів їх увільнити". „Чи ти знаєш, що в боротьбі ти вбив кількох моїх вояків?" „Знаю", відповів Тарзан, та додав: „Якби вони боролись чесно, то я бувби вбив їх більше".

Атці подобалась ця неустрашима відповідь. Вона чула вже чимало про Тарзана. До того його чудова постава почала викликувати в королевої мрійливі настрої. Вона втупила свій зір у нього і по хвилі мовчанки сказала: „Будьмо приятелями. Мені потрібно таких відважних, як ти". „Відвага тут ні причому" подумав Тарзан, але не сказав цього на голос.

А королева далі говорила в захопленні: „Присягни мені ось тут зараз, що ти будеш мені вірний, а я тобі дарую кару, та ласками обсиплю". „А що станеться з моїми приятелями?" запитав Тарзан. „Ти думай про себе, а не про них. Їх жде заслужена кара", відповіла Атка. „Коли так, то мені твоїх ласк не потрібно" відрубав гостро Тарзан. Атка почервоніла.

„Візьміть його!" запищала вона. А коли перша лють проминула, вона побігла до підземелля, в якім була увязнена Ґелена. Королева підозрівала, що Ґелена була причиною Тарзанового опору. „Отся жінка" приказувала вона своїм сторожам, „має згинути повільно, в кімнаті з підступаючою водою. Інші підуть поодиноко на жертви, получені з тортурами".